

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 තත්වගණනය කළ මතය

අධිධාලවේන ප්‍රාදේශීය සභාවේ 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට ශේෂ පත්‍රය, එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ ආදායම් හා වියදම් ගිණුම , මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ ප්‍රමාණාත්මක ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවලට අදාළ තොරතුරු ද ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්වලින් සමන්විත වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති සහ අනෙකුත් පැහැදිලි කිරීමේ තොරතුරුවල සාරාංශයකින් සමන්විත 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන 1987 අංක 15 දරන ප්‍රාදේශීය සභා පනතේ 172(1) උපවගන්තිය සහ 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ විධිවිධාන සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාවේ ඇතුළත් විධිවිධාන ප්‍රකාර මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

මෙම වාර්තාවේ 1.6 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලින් 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට අධිධාලවේන ප්‍රාදේශීය සභාවේ මූල්‍ය තත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය ක්‍රියාකාරීත්වය හා මුදල් ප්‍රවාහ පොදුවේ පිළිගත් ගිණුම්කරණ පරිචයන්ට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්වයක් පිළිබිඹු කරන බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 තත්වගණනය කළ මතය

මෙම වාර්තාවේ 1.6 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මා මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් තත්වගණනය කළ මතයක් පළකරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර.) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිති යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ තත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාලනය කරන පාලකවයන්ගේ වගකීම්

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පොදුවේ පිළිගත් ගිණුම්කරණ පරිචයන්ට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකි වනු පිණිස අවශ්‍යවන අභ්‍යන්තර පාලනය තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

ප්‍රාදේශීය සභාවේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධ වගකීම, පාලනය කරන පාර්ශවයන් විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව ප්‍රාදේශීය සභාවේ වාර්ෂික හා කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යා යුතුය.

1.4 විගණන විෂය පථය (මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම)

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණන වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතික වීම උසස් මට්ටමේ සහතික වීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සෑමවිටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවිය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මක භාවය මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී. ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ක්‍රියා කරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්,

- ප්‍රකාශ කරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයා ගැනීමේදී වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවීමේ අවදානම් හඳුනාගැනීම හා තක්සේරු කිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම හේතුවෙන් සිදුවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබල වන්නේ ඒවා දුස්සන්ධානයෙන්, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීමෙන් , වේතනාන්විත මහභැරීමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මඟ හැරීමෙන් වැනි හේතු නිසා වන බැවිනි.
- අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවුවද ,අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබාගන්නා ලදී.
- භාවිතා කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය ,ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය සහ කළමනාකරණය විසින් කරන ලද සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම් අගයන ලදී
- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ථ ඉදිරිපත් කිරීම් අගයන ලදී.

හැකි තාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටෙක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථය ද පුළුල් කර ඇත.

- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කළ ප්‍රාදේශීය සභාවේ කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකිවන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි විධිමත්ව හා ප්‍රමාණාත්මකව සැලසුම් කර තිබේද යන බව සහ එකී පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේ ද යන බව,
- අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ ප්‍රාදේශීය සභාව විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව, ප්‍රාදේශීය සභාව ක්‍රියා කර ඇති බව,
- සිය බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව,
- සම්පත් සකසුරුවම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීතිරීතිවලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර ඇති බව.

1.5 වෙනත් නෛතික අවශ්‍යතා පිළිබඳ වාක්‍යව

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ පහත සඳහන් අවශ්‍යතාවයන් සම්බන්ධයෙන් විශේෂ ප්‍රතිපාදන ඇතුළත් වේ .

- (අ) 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 6 (1) (ඇ) (iii) වගන්තියේ සඳහන් අවශ්‍යතාවය අනුව ප්‍රාදේශීය සභාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉකුත් වර්ෂය සමඟ අනුරූප වේ.
- (ආ) 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 6 (i) (ඇ) (iv) වගන්තියේ සඳහන් අවශ්‍යතාවය අනුව ඉකුත් වර්ෂයේදී මා විසින් සිදුකරන ලද නිර්දේශයන් ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත්ව ඇත.

1.6 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම සම්බන්ධයෙන් වූ විගණන නිරීක්ෂණ

1.6.1 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිදේර්ශය
(අ) සමාලෝචිත වර්ෂයේදී පරිත්‍යාග ලෙස ලැබී තිබුණු පොත් 1,111 ක වටිනාකම රු.255,995 ලෙස ගණනය කර තිබුණද, මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල වත්කම් ලෙස දක්වා නොතිබුණි.	ඉදිරි මුදල් වර්ෂයට අදාළ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී නිවැරදි කිරීම් කරන බව	වත්කම් ලෙස අනාවරණය කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.
(ආ) සමාලෝචිත වර්ෂයේදී ලැබිය යුතු මුද්දර ගාස්තු රු.11,118,150 ක් පළාත් ආදායම් බදු දෙපාර්තමේන්තුවෙන් ලැබිය යුතු ලෙස තහවුරු කර තිබියදී, එම වටිනාකම මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල දක්වා නොතිබුණි.	ඉදිරි මුදල් වර්ෂයට අදාළ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී නිවැරදි කිරීම් කරන බව	ලැබිය යුතු ගාස්තු ලෙස අනාවරණය කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.

1.7 අනුකූල නොවීම

1.7.1 නීති, රීති, රෙගුලාසි හා කළමනාකරණ තීරණවලට අනුකූල නොවීම

නීති, රීති, රෙගුලාසි හා කළමනාකරණ තීරණ ආදියට යොමුව	අනුකූල නොවීම	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිදේර්ශය
ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ මුදල් රෙගුලාසි 571(1), (2), (3)	වර්ෂ 02 කට වැඩි කල් ඉකුත් වූ රු.562,244 ක තැන්පතු 06 ක් සම්බන්ධයෙන් සභාව අදාළ කටයුතු සිදුකර නොතිබුණි.	අදාළ අයට දැනුම් දීමට කටයුතු කරනු ලැබේ. එසේ නොවුනහොත් සභාවේ ආදායම් ලෙස ගැනීමට කටයුතු කරන බව.	මුදල් රෙගුලාසි ප්‍රකාරව, කල් ඉකුත් වූ තැන්පතු සම්බන්ධයෙන් කටයුතු කළ යුතුය.

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 කළමනාකරණ අකායර්ක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) සභාවේ කාබනික පොහොර නිෂ්පාදන මධ්‍යස්ථානය, 2022 වර්ෂයේ මාසිකව රු.667,500 කට කුලියට දීම සඳහා පෞද්ගලික ආයතනයක් සමග ගිවිසුම්ගතවී රු.3,000,000 ක් අත්තිකාරම් ලෙස ලැබී තිබුණ නමුත්, අදාළ කාලය තුළ සභාවට කිසිදු කුලියක් සහ විදුලි ගාස්තුවක් ආයතනය විසින් ගෙවා නොතිබුණි.	හිඟ ගෙවන ලෙස දැනුම් දී ඇත. මෙයට අතිරේකව අදාළ ආයතනයට විරුද්ධව නීතිමය ක්‍රියාමාර්ගද ගෙන තිබෙන බව.	මාසිකව නිසි අයුරින් ආදායම අයකර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.
(ආ) සභාවට අයත් සහ උපයෝජනය කරන ඉඩම් හා ගොඩනැගිලි 33 ක් ප්‍රත්‍යාගණනය කර එහි සත්‍ය වටිනාකම මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල දක්වා නොතිබුණි.	ඉඩම් ගොඩනැගිලි ප්‍රත්‍යාගණනය කර මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල දැක්වීමට කටයුතු කරන බව.	ප්‍රත්‍යාගණනය කර ගිණුම් නිවරදි කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.

3.2 වත්කම් කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) සභාවට අයත් දීර්ග කාලයක් අබලන්ව පවතින වාහන 10 ක් අලුත්වැඩියා කර නැවත උපයෝජනයට ගැනීමට හෝ අපහරණය කිරීමට සභාව විසින් කටයුතු කර නොතිබුණි.	අලුත්වැඩියා කිරීමටත්, අනෙකුත් වාහන වෙන්දේසියේ විකිණීමටත් කටයුතු සිදුකරමින් පවතින බව.	දේපළ කළමනාකරණ වක්‍රලේඛ අංක 05/2020 ප්‍රකාරව කටයුතු කළ යුතුය.
(ආ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ අවසානයට ප්‍රතිලාභීන් 266 ක් විසින් ජල සම්බන්ධතා ලබාගැනීමට හානි සිදුකරන ලද මාර්ග ප්‍රතිසංස්කරණය සඳහා රු. 556,000 ක් තැන්පතු ලෙස අයකර තිබුණද, එම මාර්ග ප්‍රතිසංස්කරණය කරගෙන තැන්පතු මුදල ආපසු ලබාදීමට හෝ එම මුදලින් සභාව විසින් ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමට හෝ කටයුතු කර නොතිබුණි.	වැඩ අවසන් කළ මාර්ග සඳහා තැන්පතු මුදල් නැවත ලබාදීමට සහ නැවත ලබානොගත් තැන්පතු මුදල් ආදායම් ලෙස මාරු කිරීමට කටයුතු කරන බව.	ප්‍රතිසංස්කරණය සඳහා අවශ්‍ය කටයුතු කඩිනම් කළ යුතුය.
(ඇ) වෙනත් ආයතනවලින් පරිත්‍යාග ලෙස ලැබී තිබුණු වාහන 07 ක අයිතිය සභාවේ නමට පවරා ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.	වාහන වලට අදාළ සැලැකියයුතු රේගු ගාස්තු නිසා අයිතිය මාරුකිරීමේදී ප්‍රමාද සිදු වී තිබුණ බව.	අයිතිය පවරා ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.
(ඈ) සභාවට අයත් සහ සභාව විසින් උපයෝජනය කරමින් පවතින වාහන 31 ක වටිනාකම ප්‍රත්‍යාගණනය කර එහි සත්‍ය වටිනාකම මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල දක්වා නොතිබුණි.	වටිනාකම් ප්‍රත්‍යාගණනය කර මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල දැක්වීමට කටයුතු කරන බව.	ප්‍රත්‍යාගණනය කර ගිණුම් නිවරදි කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.

4. ගිණුම්කටයුතුභාවය සහ යහපාලනය

4.1 පාරිසරික ගැටලු

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>1988 අංක 56 සහ 2000 අංක 53 දරන පනත් වලින් සංශෝධිත 1980 අංක 47 දරන ජාතික පාරිසරික සහ ඒ යටතේ ක්‍රියාත්මක රෙගුලාසිවලට අනුකූලව බලපත්‍ර ලබාගැනීම සඳහා ලියාපදිංචි වී ඇති කර්මාන්ත ආයතන 130 ක් සමාලෝචිත වර්ෂයේ අලුත්කර නොතිබුණි.</p>	<p>තවද ක්‍රමාණුකූල කිරීමට සහ යාවත්කාලීන කිරීමට කටයුතු කර ඇති බව.</p>	<p>අදාළ පනත් ප්‍රකාරව, බලපත්‍ර අලුත් කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.</p>

4.2 අපේක්ෂිත නිමවුම් මට්ටම් ලබා නොගැනීම

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>දේශීය සංවර්ධන ආධාර ව්‍යාපෘති වැඩසටහන යටතේ නිරායිකේණි පෙර පාසල සඳහා වූ ගොඩනැගිලි අළුත්වැඩියා වැඩ කටයුතු, භූමිය පිරවීම, වට බැම්ම බැඳීම, ළමා උයන ක්‍රීඩා උපකරණ සහ ශිෂ්‍යයින්, ගුරුවරුන් සඳහා වන ලී බඩු මිල දී ගැනීම යනාදිය සඳහා 2022 වර්ෂයේ සිට සමාලෝචිත වර්ෂය දක්වා රු. 5,281,850 වියදම් කර තිබුණද, ඒවා සම්පූර්ණ කර සිසුන්ගේ අධ්‍යාපන කටයුතුවල යෙදවීමට සභාව විසින් කටයුතු කර නොතිබුණි.</p>	<p>සම්පූර්ණයෙන් නිමකර උපයෝජනයට ගැනීම සඳහා වැඩ LDSP මූල්‍ය සැලැස්ම යටතේ සම්පූර්ණ කිරීමට කටයුතු සිදුකරමින් පවතින බව.</p>	<p>අදාළ අළුත්වැඩියා කටයුතු සම්පූර්ණ කර නිසි අරමුණු ළඟාකර ගැනීම කඩිනම් කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.</p>